

SING STREET

A múlt glamúrja

VARRÓ ATTILA

JOHN CARNEY ZENÉSZ-TRILÓGIÁJÁNAK ZÁRÓ FEJEZETE.

Eddigi életműve, főképp az elmúlt tíz évét meghatározó musical-trilógia alapján a dublini John Carney egyértelműen Alan Parker 21. századi utódaként követel helyet magának az európai filmművészek udvarában: nem csupán a zenés filmjeit jellemző realista megközelítésnek köszönhetően, de lankadatlan ellenérzésének a társadalmi intézmények börtönei és vonzalmának a (művészi) fejlődéstörténetek iránt is. Az *Egyszer* és a *Szerelemre hangolva* sikerei után zenész-trióját idén kerekre záró *Sing Street* mindezen párhuzamok kisciklopédiájaként akár Parker-hommageként is nézhető (valahol a *Hírnév* és a *The Commitments* metszetében), utcára kivitt, diegetikus dalbetéteivel és kispolgári családjában tengődő tizenéves ír hőisével, Cosmóval, akit a becsajozás plusz a kitörés vágya (a szigorú katolikus középiskola fogházából) saját zenekar alapítására serkent: az író-rendező-zeneszerző mintha maga is rájátszana örökségére számos *The Commitments*-utalásával, legyen szó átvett szereplőről (az *Egyszer* utcai gitárosa után

„Pomádéként csillog a hajzsír” (Ferdia Wals-Peelo és Lucy Boynton)

ezúttal Cosmo édesanyjában ismerhetünk rá a legendás banda egyik tagjára), vagy konkrét motívumokról a zenekar hasznos résztvevőjévé váló *bully*-tól az Elvis/Beatles-rajongó apán át a vonatszereplvényben zajló énekszámig. A nyolcvanas évek derekára helyezett, önletrajzi ihletésű *Sing Street* ráadásul erényeiben is a hajdani Parker-remekművet idézi, jócskán meghaladva az *Egyszer* mesterkélt művészkedését: népes szereplőgárdája mintha most költözött volna a szomszédból a vászonra, párbeszédei pontosak, szellemesek és olyan frissek, hogy szinte ropognak a figurák szájában, a kamaszbanda amatőr előadásából a régvolt ifjúság szerelmes energiája árad.

A *Sing Street* valódi forrása mégsem kultikus Parker-opuszok halhatatlan *soul*-jából fakad. Carney célja nem küzdelmes kamaszéveinek érdes-hiteles megéneklése, mint inkább felhőtlen megidézése, nosztalgikus átrajzolása a jól bevált zsánersablonok mentén: valódi felmenőjét John Hughes jelenti, a maga „első-szerelmez-elsőbálon” típusú *feel-good*-gyöngyszemeivel. Akárcsak Richard Linklater tette a baseball-ifjúságát szívárványos álommesévé színező *Everybody Wants Some!* esetében, Carney sem a kamaszkor végtelennek érzett állóvízének tükrébe tekint – a korosodó férfi szubjektívjében a tökéletlen idők naplopóin immár pomádéként csillog a hajzsír, életük egyetlen véget nem érő kaland és csupa kihívás. Míg a szerző korábbi formabontó musicaljei még beteljesületlen románokokról meséltek a zenéből élő férfi és a zenének élő nő

között (önkifejezés és önérvényesítés összeférhetetlenségét hirdelve), Cosmo ezúttal épp a zenének köszönhetően kapja meg álmai dögös szupermodelljét az iskola előtti kapualjából – a jelképes közös elhajózás a viharos tengeren a boldogabb jövő felé London helyett akár Alsó-Hollywoodba is vezethetne. Miközben a rendező számos ponton felhívja nézői figyelmét arra, hogy ez a zene bizony a belsőből fakad (szemben a *The Commitments* tiszta szívvel előadott feldolgozásaival, Cosmo csapata „no fucking cover band”), minden egyes eredeti szám korabeli sztárbandák konkrét slágereiből épül fel a Duran Duran-tól a Talking Heads-en át a Cure-ig, miközben a főhős úgy váltogatja zenei stílusait, akár egy piaci helyét kereső szakiparos. A modern musical soul-jának helyébe a posztmodern glamúr rockja lép: noha a Parker-féle karcos, drámai zsánerrévízió manapság is számos zenekar-alapító *coming-of-age* méltó utódra talált, Moodyson *Mi vagyunk a legjobbak!*-jától a francia *Jamais contente*-ig, Carney-t ezúttal jobban érdekli a trendérzékenység, a becsatlakozás a fősodorba, mintsem a főhős családi/szerelmi problémáinak mélyebb kifejtése – dalbetétei balladai vallomások helyett inkább a népszerű sémák mintájára készített vizuálmesék, MTV-ről koppintott videóklippektől amerikai tinimusicalként megálmodott iskolai koncertig.

„Futurista vagyok” – jelenti ki a film több pontján a mind divatosabb (zsáner)külsőt öltő Cosmo, és valóban, szülőatyja is egyre inkább a jövő zenéjére fülel: harmadik musicalje logikus folytatása a konszolidálódás ívének, a művészfilmes kezdetektől a hollywoodi útkeresést jelentő Keira Knightley-opuszon át a (nagy)közönségbarát kompromisszumokig. Szerethető és üde színfolt a kortárs High School Musicales egyhangú palettáján, de minden hangjából árad a kétségbeesett tetszeni akarás, nem egyszer inkább a sikerhez, mintsem a szerelemre hangolva (ön)letrajzi meséjét.

SING STREET (Sing Street) – ír-brit, 2016. Rendezte és írta: **John Carney**. Kép: **Yaron Orbach**. Zene: **John Carney**. Szereplők: **Ferdia Walsh-Peelo** (Cosmo), **Jack Reynor** (Brendan), **Lucy Boynton** (Ralphina), **Mark McKenna** (Eamon), **Maria Doyle Kennedy** (Penny). Gyártó: **Cosmo Films / Distressed Films / FilmWave / Likely Story**. Forgalmazó: **Vertigo Media Kft.** *Feliratos.* 106 perc.

